

2011-03-30
1 (12)
Dnr 73-2010:381

Delredovisning av uppdrag om mål och prov på varje studieväg i svenskundervisning för invandrare (sfi)

Dnr U2008/1045/SV

Härmed redovisas uppdraget givet i Regleringsbrev U2011/799/S för budgetåret 2011.

Sammanfattning

De it-baserade proven visar på stor potential och kan ge lärare ett mervärde om de utvecklas utifrån de möjligheter som finns i kursplanen, skolornas behov av bedömningsstöd och de möjligheter som finns med att använda sig av it-baserade prov. De förutsättningar som gavs vid provens införande har visat sig mindre lyckade för mottagandet av proven i skolorna då flera tekniska lösningar inte var fullt ut utprovade och återrapporteringen av provresultat varit begränsad. Skolornas olika it-miljöer och säkerhetspolicier påverkar provets funktionalitet vilket medför att de pappersbaserade proven kommer att behövas i flera år framöver. Ytterligare ett användningsområde för de pappersbaserade proven är att de kan ge utrymme för flera olika anpassningar för studerande med funktionsnedsättning.

Enligt Skolverkets bedömning bör fortsatt utveckling ske inom ramen för en försöksverksamhet för att i förlängningen kunna tillhandahålla en användarvänlig och funktionell it-lösning för de it-baserade sfi-proven. Det går dock inte att utesluta att pappersbaserade prov kommer att behövas som komplement under flera år framöver.

Utredning

Skolverkets uppdrag har i regleringsbrev (U2010/5858/S och U2011/799/S) förändrats enligt följande:

- Samtliga delar av det it-baserade proven ska utvecklas
- Tekniska lösningar kopplade till it-baserade prov ska ses över, däribland säkerhetslösningar
- Proven ska testas i ett urval av kommuner
- Förutsättningarna för att utveckla proven för personer med funktionsnedsättning ska utredas

Föreliggande rapport utgörs av fyra delar

- Utvärdering av it-baserade prov 2010
- It-baserade prov 2011
- Nationella prov 2012
- Slutsatser

Under 2011 erbjuds två pappersbaserade nationella slutprov i sfi. De två it-baserade proven per kurs som utkom 2010 är också tillgängliga för skolorna under 2011 och tidigt under 2012 utkommer ett it-baserat prov per kurs.

Provutvecklingen består av två delar. Den ena utgörs av innehållslig och pedagogisk utveckling som på Skolverkets uppdrag sker vid Institutionen för språkdidaktik vid Stockholms universitet. Den andra utgörs av teknisk utveckling, underhåll och support som sker på Skolverkets it-enhet.

De it-baserade proven kan genomföras vardagar kl. 9.00-16.00. Skolor med elever med skyddad identitet, gymnasieskolor, skolor med kvällsundervisning samt skolor som inte uppfyller minimikraven för datorutrustning hänvisas tillsvidare till de pappersbaserade sfi-proven. För enskilda utbildningsanordnare som enligt förordningen (2010:253) om betygsrätt har beviljats betygsrätt gäller samma bestämmelser om användandet av nationella slutprov som för kommunala anordnare. I dagsläget är det inte möjligt för de enskilda utbildningsanordnarna att använda it-baserade prov utan de är hänvisade till pappersbaserade prov.

1. Utvärdering av it-baserade prov 2010

I detta avsnitt följer en kortare sammanfattning av Skolverkets utvärdering av de it-baserade proven under 2010. I utvärderingen ingick även en enkät till rektorer på de skolor som beställt nationella prov. Se bilaga 1 för en utförligare redovisning av enkätresultaten. Resultaten i enkäten behöver ses i relation till det pressade tidsschemat som gjorde att provkonstruktion och teknisk utveckling pågick parallellt samt att resurserna för uppdraget varit begränsade.

Under 2010 har två it-baserade prov per kurs gjorts tillgängliga för skolor. Det första it-baserade provet i både kurs C och D bestod av en it-baserad del, läsförståelse. I det första B-kursprovet var både läs- och hörförståelsedelarna it-baserade. Det andra it-baserade provet i kurs B, C och D som gjordes tillgängligt hösten 2010 innehöll it-baserade läs- och hörförståelsedelar. Delproven som prövar skriftlig och muntlig förmåga har varit pappersbaserade.

Anpassning till funktionsnedsättning finns i läsförståelseproven där testtagaren kan öka storleken på texten i tre steg och i hörförståelsedelen där ljudvolymen kan höjas och sänkas. Möjligheten att kunna anpassa provtiden finns ännu inte för proven. Ytterligare förutsättningar för anpassning kommer att utredas under 2011.

1.1 Provkonstruktion

Utvecklingen av provinnehåll i form av uppgifter har fungerat väl men ställer nya krav på provkonstruktörerna då de behöver anpassa provets innehåll och utformning till ett nytt digitalt medium. Då de tekniska förutsättningarna varierar i de skolor som deltar i utprövningarna av nya uppgifter påverkar det säkerheten med vilken resultaten från utprövningar kan tolkas. Möjligheterna med it-baserade prov kan tas bättre tillvara då de tekniska förutsättningarna förbättras. Det program som används och möjligheterna att skapa olika uppgiftstyper är inte fullt ut utforskat. Även andra möjliga program kan behöva undersökas för att finna bästa möjliga metod för att pröva och utvärdera elevernas kunskaper.

1.2 Teknisk utveckling och säkerhetsperspektiv

Under året har live-cd¹ uppdaterats till en ny version för att minska problemen med att ljudet hörs genom datorns högtalare och inte genom de hörlurar som kopplas till datorn. Dock kvarstår problemen på vissa skolor då datorernas hårdvara fortfarande inte är helt kompatibel med live-cd-lösningen.

För att säkerställa att de it-baserade provdelarna levereras till skolor som har rätt att genomföra proven har Skolverket under hösten 2010 infört en delegerad användarhantering. Behörighetsgivningen för åtkomst till de it-baserade sfi-proven sker enligt den delegeringskedja som presenteras nedan:

Skolverket → Huvudman → Rektor → Provadministratör → Elev

1.3 Resultatinsamling

Resultaten i form av antal poäng av antal möjliga redovisas per prövad förmåga i resultatprofiler som skickas till skolorna. Resultatinsamlingen från de it-baserade proven under 2010 har påverkats av provens funktionalitet. Av de två delprov som idag tillhandahålls digitalt (Läsa och Höra) är det främst delprovet Höra som i vissa skolor inte fungerat stabilt. Det medför att eleverna inte kan bli bedömda på delprovet Höra i vissa skolor och vid vissa provtillfällen medan det i andra fall funge-

¹ Live-cd innehåller samtliga program som behövs för att genomföra sfi-provet. Live-cd möjliggör en likvärdig datormiljö för att provet ska kunna genomföras enhetligt och säkert. Den studerande är via datorn kopplad till en provserver under provtillfället och kan endast arbeta med provet. Datorn är låst för all annan användning förutom tangentbord, mus och hörlurar.

rar alldeles utmärkt. Redovisningen av provresultat kan då bara göras utifrån de delprov som eleverna har kunnat genomföra i sin helhet.

I de fall då provets hörförståelsedel inte fungerar får lärarna sämre stöd av det nationella provet i sin bedömning av elevernas hörförståelse när de använder sig av it-baserade prov. En komplicerande faktor är den stora variationen i skolornas nätverkskapacitet vilket påverkar deras förutsättningar för att ta emot de ljudfiler som ingår i provet. Detta medför att delprovet Höra är ett delprov som långt framöver kommer att vara driftsosäkert.

1.4 Enkät om it-baserade sfi-prov

Under december 2010 har samtliga rektorer för sfi och komvux (285 st) genom en enkät tillfrågats om de it-baserade provens leverans, behörighetssystem, tekniska funktion och återkoppling av elevresultat. Svarefrekvensen på enkäten var 46 procent² och visar att proven används i ungefär lika stor utsträckning på de tre kurserna B, C och D.

1.4.1 Ett omständligt förfarande

Av enkäten framgår att man på skolorna upplever det it-baserade provet som mer omständligt och tidskrävande än det pappersbaserade provet. Uppföljning av elevresultat från det it-baserade provet är svårare för skolorna än uppföljning av pappersbaserade prov. Under 2010 har lärarna inte kunnat få en detaljerad rapport på vilka uppgifter eleverna svarat rätt eller fel på. Detta hinder för lokal uppföljning på uppgiftsnivå medför att man tycker att de pappersbaserade proven ger mer information om elevernas kunskaper dvs. har ett större mervärde än vad de it-baserade proven har. Endast 13 procent av skolorna som besvarat enkäten använder sig enbart av it-baserade prov. Av de skolor som använder både it-baserade prov och pappersbaserade anger 55 procent att de it-baserade proven fungerade bra för eleverna att genomföra.

1.4.2 Resurskrävande

Det övergripande intrycket av de it-baserade proven i skolorna som besvarat enkäten är att de är mer resurskrävande än pappersbaserade prov. Av enkäten blir det tydligt att de it-baserade proven är kostnadsdrivande för skolorna vad gäller tid för förberedelse av proven, att it-kunnig personal behöver finnas tillgänglig samt engångsinköp av t.ex. nya datorer eller hörlurar till datorer.

² 45 % av bortfallet kan förklaras av att en del rektorer inte beställt it-baserade prov eller att proven inte genomförts på skolan eller att någon annan rektor i kommunen som är ansvarig för sfi och de nationella proven har besvarat enkäten.

1.4.3 Minskad flexibilitet

Flexibiliteten med it-baserade prov upplevs vara sämre än med pappersbaserade prov liksom provets pålitlighet vid själva genomförandet då man på skolorna inte känner sig trygg med att provets digitala delar kommer att fungera. Även driftstörningar bidrar till att de it-baserade proven upplevs som instabila ute i skolorna.

1.5 En sammanfattning av it-baserade prov under 2010

I de skolor där it-baserade prov används anger 55 procent att proven fungerar bra för eleverna att genomföra. Man är relativt positivt inställd till proven även om man påtalar utvecklingsbehov. De it-baserade proven infördes med kort förberedelsestid och både it-miljö och proven har behövt utvecklas med kort varsel. Genom enkäter och kontakter med skolor blir det tydligt att de tekniska problem som upplevs i skolorna har skapat oro och frustration kring de it-baserade provens funktion. Det är förenat med utmaningar att tillhandahålla en it-lösning för it-miljöer som Skolverket inte har insyn i. Den variation av hårdvara som används på skolorna och skolornas olika nedladdningsförutsättningar medför att de it-baserade provens funktionalitet i dagsläget inte är lika god som de pappersbaserade proven.

Underlaget för lärarnas bedömning blir idag sämre med de it-baserade proven då alla önskvärda tekniska funktioner inte har varit tillgängliga från provens start och fortfarande behöver utvecklas. De it-baserade provens innehåll följer kursplanerna och målen för kursen och det finns stor potential i de it-baserade proven.

Utvecklingen av tekniken kring proven ställs ständigt inför nya utmaningar för vilka Skolverket delvis har saknat resurser och kunskap. Både provkonstruktörer och Skolverket lär sig under resans gång mer och mer om it-baserade prov och upptäcker nya utvecklingsområden för att proven ska ge lärarna stöd för bedömning av måluppfyllelse.

Idag innehåller de it-baserade proven viss anpassning för personer med funktionsnedsättning. Textstorleken kan ökas i tre steg och ljudvolymen kan höjas med viss begränsning av varje enskild deltagare på de ljudinspelningar som ingår i hörförståelsedelen. Ett behov som de it-baserade proven idag inte kan tillgodose är möjligheten till förlängd provtid. De elever som är långsamma läsare eller som har dyslexi har i dagsläget ingen möjlighet till förlängd provtid eftersom provet avbryts när den angivna provtiden är slut.

2. It-baserade prov 2011

I detta avsnitt behandlas kortfattat tre områden av utvecklingen av de it-baserade proven under försöksverksamheten under 2011. De tre områden som lyfts fram är:

- Pedagogiska perspektiv
- Tekniska lösningar på Skolverket och i skolor
- Krav på administrativ resurs

2.1 Pedagogiska perspektiv

Frågor som rör hur proven kan göras mer användbara för lärarna vid bedömning av måluppfyllelse och hur it-baserade prov mäter målen i kursplanen på bästa sätt behöver utredas. Det är också viktigt att undersöka vilka signaler om kunskapsbedömning som de it-baserade proven bidrar till. De delprov som främst är tänkbara för it-lösningar är läsa, lyssna och skriva. För it-baserade muntliga delprov finns flera betänkligheter vilka lyfts dels i avsnitt 2.1.1 dels i avsnitt 2.2.3.

2.1.1 Muntligt delprov

I de muntliga delproven används situationsbundna och verklighetsförankrade uppgifter. Muntlig kommunikation i vardags- samhälls- och arbetsliv sker i samspel med andra personer som reagerar på det sagda och bidrar till samtalet. Ett digitalt prov har i dagsläget inte möjlighet att på ett adekvat sätt pröva kursplanernas mål för muntlig förmåga där det främst rör sig om interaktion.

Förtjänsterna med att digitalisera muntliga prov blir tveksamma då den tidskrävande bedömningen inte minskas och lärarnas tillgång till elevlösningarna begränsas av att prestationen eventuellt endast finns tillgänglig digitalt och troligtvis med varierande teknisk kvalitet.

Genom att it-basera ett muntligt prov kan sambedömning möjliggöras på ett strukturerat sätt. Förutsättningen är dock att elevernas samtal spelas in med både ljud och bild. Ett förfarande med inspelning av både ljud och bild bedöms i dagsläget vara kostnadsdrivande för skolor där inköp av utrustning behövs. Hur inspelat elevmaterial kan lagras och arkiveras behöver utredas med hänsyn till personuppgiftslagen.

2.1.2 Anpassning för personer med funktionsnedsättning.

Anpassning för elever med olika funktionsnedsättningar innebär olika individuella lösningar och ibland även kombinationer av olika former av anpassning. Det är främst den undervisande läraren eller en specialpedagog på skolan som känner till den enskilda elevens behov och vilken anpassning som behövs.

I de it-baserade proven tillhandahålls redan idag vissa möjligheter för anpassning (se avsnitt 1). Under 2011 kommer ytterligare möjlighet till anpassning att införas genom att möjliggöra utökad provtid för de elever som är i behov av detta. Förutsättningar för att utöka provtiden kan skapas genom att olika provversioner används, ett prov med en begränsad tid och ett med förlängd provtid.

Att tillhandahålla mer specifika tekniska lösningar för anpassning kräver utveckling av den plattform som används för de it-baserade proven vilket medför en betydande kostnad. En enklare och mer flexibel lösning som ger lärare och specialpedagoger möjlighet att anpassa proven utifrån individuella behov är att tillhandahålla de pappersbaserade proven för detta syfte. På så vis ges skolorna möjlighet att anpassa på det sätt som är lämpligast för eleven utifrån elevens behov.

2.1.3 Provets mervärde

Ett it-baserat prov bör i större utsträckning än idag bidra med ett mervärde i form av tidsbesparing och mer detaljerad information om elevernas förmåga för att ge lärare ett gott underlag för bedömning av måluppfyllelse. En möjlig metod är att använda sig av grammatisk profilanalys där elevens text via datorn analyseras grammatiskt. En sådan analys kan ge information om elevens språknivå och fungera som ett formativt underlag för fortsatt utbildning. För att möjliggöra detta behöver dels de tekniska förutsättningarna i form av program och system utvecklas dels de pedagogiska vinsterna prövas och utredas.

I dagsläget erbjuder provet varken tidsbesparing eller detaljerad information om elevernas kunskaper. För att tillgodose detta behövs en långsiktig plan för utvecklingen av proven. Vinster kan dock ses i att eleverna lär sig hantera datorn som skrivverktyg och att elevernas handstil inte påverkar bedömningen. Även möjligheten till avidentifierade texter kan bidra till en mer likvärdig bedömning.

Skolverkets bedömning är att provets tekniska möjlighet att ge mer detaljerad information om elevprestationen behöver utvecklas för att på så vis skapa ett mervärde med proven. En sådan utveckling kan ske på två till tre års sikt.

2.2 Tekniska lösningar på Skolverket och i skolor

De säkerhetslösningar som idag tillhandahålls via live-cd för it-baserade prov framstår som alltför svåra att anpassa till den variation av tekniska förutsättningar som finns i skolor runt om i landet. Det medför att proven inte kan genomföras i den utsträckning som är önskvärd när de tekniska kraven till övervägande del inte uppfylls i skolorna. Den plattform från vilken proven görs tillgängliga för skolor har kapacitet för 2000 samtidiga användare per dag vilket bedöms vara tillräckligt för sfi-verksamheten. Om flera samtidiga användare ska kunna skriva prov behöver en närmare utredning genomföras på Skolverket. Med stor sannolikhet innebär det en kostnadsökning.

2.2.1 Live-cd

Tekniken i form av datorer och dess hårdvara utvecklas kontinuerligt och olika versioner finns hos olika anordnare. Den live-cd som används hinner inte uppdateras och distribueras i samma takt. Samtidigt innebär det extra arbete för skolorna att pröva den nya live-cd:n på alla datorer där it-baserade prov ska användas. Lösningen med live-cd valdes för att ge provtagarna likvärdiga förutsättningar och för att säkerställa att provet inte sprids. Resultatet är ett prov med hög säkerhet men låg användbarhet. Under 2011 har Skolverket därför för avsikt att undersöka andra tekniska lösningar för distribution av prov till skolor. Dessa lösningar ska kunna ge likvärdiga förutsättningar vid provgenomförandet.

2.2.2 Resultatrapportering

Resultatrapporteringen kommer under 2011 att utvecklas så att skolorna enklare kan få åtkomst till resultat på uppgiftsnivå i proven. Möjligheterna att överföra resultat från prov direkt till SCB:s insamling kommer även att utredas. På så vis kan viss administration på skolorna underlättas.

2.2.3 Muntliga delprov

En första genomgång av möjligheterna till att genomföra muntliga prov digitalt ger vid handen att lagring av ljudfiler och filer med video från elevernas muntliga produktion medför ett digitalt utrymmeskrävande och kostsamt förfarande. Den plattform som idag används för de it-baserade proven tillhandahåller inte möjligheten att hantera tal i prov. För att gå vidare med att utveckla muntliga it-baserade prov krävs en omfattande utveckling i form av ett nytt verktyg där ljud och bild kan hanteras.

Kvaliteten på inspelningarna kan bli ytterst skiftande beroende på skolans utrustning för inspelning och det inspelade materialet kan i värsta fall bli oanvändbart som underlag för bedömning. I det fall lagringen av muntlig elevproduktion ska arkiveras på skolan på samma vis som andra delar av nationella prov innebär det en utökad kostnad för skolorna eller kommunerna. Oavsett om skolan eller Skolverket står för lagring av ljudfilerna och filer med video innebär det en löpande kostnad för it-underhåll och administration.

De juridiska aspekterna av att lagra individers provresultat i form av ljud och bild behöver utredas. Då den pedagogiska vinsten är liten i jämförelse med hur det muntliga provet genomförs idag och med tanke på de kostnader utvecklingen av tekniken kring ett muntligt delprov medför, avser Skolverket inte bedriva fortsatt utveckling av digitaliserade muntliga prov under 2011.

2.2.4 Skriftliga delprov

Digitalisering av det skriftliga delprovet har bättre förutsättningar både pedagogiskt och tekniskt. Frågan om hur elevtexterna bedöms, sparas och arkiveras kommer att

undersökas närmare under 2011. Lagring av texter och åtkomst till desamma behöver utredas med hänsyn till personuppgiftslagen.

Vinster med digitalisering av det skriftliga provet kan i förlängningen göras om provet kan ge ett formativt underlag som komplement till lärarnas bedömning av elevtexten. Vinster i en närmare framtid finns ur bedömningshänseende. När handstil eller kännedom om skribenten inte blir faktorer som påverkar i bedömningsituationen kan bedömningen bli något mer objektiv.

2.3 Krav på administrativa resurser

Den delegerade användarhanteringen som togs i bruk under hösten 2010 kommer under 2011 att utvecklas för att kunna hantera fler delprov (det skriftliga). En översyn över bokningssystemet med tydligare instruktioner till användare om hur systemet fungerar och vilka möjligheter systemet erbjuder kommer att ske under 2011. Skolverket ser ett fortsatt behov av support inom det administrativa området. Både de tekniska delarna av it-baserade prov och bokning av it-baserade prov ställer höga krav på supportorganisationens tillgänglighet bland annat om prov ska kunna genomföras kvällstid. Frågan om supportorganisationen ska finnas tillgänglig utöver kontorstid behöver man ta ställning till då det är en ny uppgift för Skolverket.

Införandet av digitala skrivprov och muntliga prov ställer ytterligare krav på lagring och omfattning av bedömningsinformation. Det är inte tillrådligt att redovisa bedömningen av produktiva delprov på en större detaljnivå än med betyg på delprovet. Även lärarna behöver tillgång till de digitala elevlösningarna för att kunna bedöma skriftlig och muntlig produktion vilket medför att it-systemet under 2011 behöver utvecklas för att möjliggöra detta.

3. Nationella prov 2012

Skolverket har enligt regeringsbeslut (U2010/5853/SV) fått i uppdrag att lämna förslag på nya betygsriterier för svenskundervisning för invandrare (sfi) för betygsstegen A, C och E. Ett beslut om nya betygssteg och betygsriterier medför att nya prov behöver utvecklas i enlighet med en ny betygsskala och att de prov som idag är giltiga inte kan användas. Dagens prov är utarbetade för att ge bedömningsunderlag för två betygssteg dvs. G och VG. Ett beslut om nya betygssteg och betygsriterier innebär att det fr.o.m. hösten 2012 inte kommer att finnas några prov att tillgå som prövar måluppfyllelse för betygsstegen A, C och E.

Skolverkets förslag är att man under våren 2012 inte ger ut några nya sfi-prov förutom de it-baserade som är inplanerade enligt 2011 års regeringsuppdrag. Tidigt under hösten 2012 utkommer ett pappersbaserat prov per kurs. Senare under hösten utkommer Skolverket med ytterligare ett prov men denna gång it-baserat.

4. Slutsatser

De it-baserade proven visar på stor potential och kan ge lärare ett mervärde om de utvecklas utifrån de möjligheter som finns i kursplanen, skolornas behov av bedömningsstöd och de möjligheter som finns med att använda sig av it-baserade prov. De förutsättningar som gavs vid provens införande har visat sig mindre lyckade för mottagandet av proven i skolorna då flera tekniska lösningar inte var fullt ut utprovade och återrapporteringen av provresultat varit begränsad. Skolornas olika it-miljöer och säkerhetspolicier påverkar provets funktionalitet vilket medför att de pappersbaserade proven kommer att behövas i flera år framöver. Ytterligare ett användningsområde för de pappersbaserade proven är att de kan ge utrymme för flera olika anpassningar för studerande med funktionsnedsättning.

Enligt Skolverkets bedömning bör fortsatt utveckling ske inom ramen för en försöksverksamhet för att i förlängningen kunna tillhandahålla en användarvänlig och funktionell it-lösning för de it-baserade sfi-proven. Det går dock inte att utesluta att pappersbaserade prov kommer att behövas som komplement under flera år framöver.

För 2012 är Skolverkets bedömning att kostnaden för drift och support kommer att uppgå till 2 miljoner kronor. För ytterligare it-utveckling av provens funktionalitet i skolorna och provens möjlighet att bistå lärare med utförligare information om elevprestation behövs ytterligare 1 miljon kronor vilket ger en kostnad för teknisk utveckling, underhåll och support under 2012 på 3 miljoner kronor.

För att öka provens mervärde bedömer Skolverket att även de innehållsliga och pedagogiska delarna av proven behöver utvecklas. För 2012 bedömer Skolverket att särskilda medel om 11 miljoner kronor för provkonstruktion behöver tillföras myndigheten.

Det sammanlagda medelsbehovet är således 14 miljoner kronor dvs. 5 miljoner kronor mer än tilldelat för 2011. Den i Skolverkets budgetunderlag för 2012 angivna kostnadsökningen om 2 miljoner kronor ska alltså ändras till 5 miljoner kronor.

På Skolverkets vägnar

Ragnar Eliasson
Avdelningschef

Beatrice Ciolek Laerum
Undervisningsråd

Sammanfattning av resultat från enkät om it-baserade sfi-prov 2010

Enkäten skickades efter samråd med SKL (Sveriges kommuner och landsting) till alla rektorer för sfi och komvux (285 st). En svarsfrekvens på 46 procent förklaras av att en del av rektorerna för komvux inte är anordnare för sfi. Av de som svarade på enkäten är det drygt hälften som också genomför det it-baserade provet.

Proven används i ungefär lika stor utsträckning på de tre kurserna B, C och D. Inom kurs B används proven i något lägre utsträckning än för kurs C och D. I kurs B återfinns också den elevgrupp som har störst svårigheter med att hantera provet vid dator enligt kommentarerna på enkäten.

Under 2010 har skolorna haft möjlighet att välja mellan att använda it-baserade eller pappersbaserade prov. Det har visat sig vara fördelaktigt då skolorna, särskilt för kurs B och C, har fått fler prov att tillgå. På så sätt minskar risken för att de prov som används blir kända när proven ges vid flera tillfällen under året. Oavsett vilka kurser som ges på skolan anger 44 procent att de har använt it- och pappersbaserade prov för att ha fler prov att välja mellan. På 20 procent av skolorna har man utnyttjat den pedagogiska möjligheten att låta de studerande själva välja om de vill göra it- eller pappersbaserade prov.

Endast 13 procent använder sig enbart av it-baserade prov. Anledningen till att man inte enbart använder sig av it-baserade prov anges vara bristen på datorer, eller tidsbrist vid förberedelser av prov. 65 procent av rektorerna anger även ytterligare orsaker. T.ex. använder sig några anordnare av kvällskurser där proven görs efter kl. 16.00 då det inte går att genomföra proven eftersom support inte är tillgänglig kvällstid. Andra påpekar att proven inte fungerar i sin helhet trots att datorerna testats innan provtillfället. I flera av kommentarerna återkommer uppfattningen att de it-baserade proven är krångligare att använda än pappersbaserade prov.

Drygt hälften av de skolor som använder it-baserade prov har varit i kontakt med Skolverkets support om de it-baserade proven och av dem har 86 procent kontaktat supporten före provtillfället. Ungefär hälften tycker att supporten har fungerat mycket eller ganska bra. Av kommentarerna på enkäten framgår tydligt att detta område behöver utvecklas och göras mer tillgängligt vilket medför en ny utmaning för Skolverket. Då de it-baserade proven utvecklas med nya inslag behöver även information till skolorna uppdateras frekvent via Skolverkets webbplats.

Förfarandet med den delegerade användarhanteringen upplevs av 27 procent som ganska eller mycket bra och av 20 procent som varken bra eller dåligt. Den främsta

förklaringen till de missnöjda rösterna tycks vara osäkerhet kring delegeringskedjans struktur.

Bokningen av de it-baserade delarna av provet sker på nätet och av provadministratören. 43 procent anger att bokningssystemet fungerar ganska eller mycket bra. Samtidigt anger 23 procent att samma bokningssystem fungerar ganska eller mycket dåligt. Den främsta orsaken tycks vara ovana eller osäkerhet kring hur det nya systemet fungerar.

För de skolor där man inte genomfört de it-baserade proven anges av 29 procent att de tekniska minimikraven inte uppfylls på skolan. Av en ännu större grupp, 58 procent, anges att man på skolorna inte använder sig av it-baserade prov på grund av det omständliga startförfarandet i form av test av varje enskild dator, bokning av provtid en vecka i förväg eller ommöblering av datorsal för att minimera fusk. Vidare anges att eleverna är ovana vid dator och behöver förberedas eller att den lokala it-avdelningen inte tillåter live-cd.

Det övergripande intrycket av de it-baserade proven är att de är mer resurskrävande (både vad gäller tid för förberedelse av proven men även inköp av nya datorer eller hörlurar till datorer) än pappersbaserade prov. Flexibiliteten med it-baserade prov upplevs vara sämre än pappersbaserade prov liksom säkerheten vid själva genomförandet då man inte känner sig trygg med att provet kommer gå att genomföra. Även driftstörningar påverkar uppfattningen av de it-baserade proven som instabila ute i skolorna. En majoritet av skolorna har använt sig av exempelproven på Skolverkets webbplats för att öva på provets olika delar (scrolla, dra, klicka m.m.) När provet fungerade i sin helhet anger 55 procent att proven fungerade bra för eleverna att genomföra.